

RIJEDAK ULOV PAKLARE MORSKE, *PETROMYZON MARINUS*, LINNAEUS, 1758, U BOKOKOTORSKOM ZALIVU

ALEKSANDAR JOKSIMOVIĆ, ANA PEŠIĆ, ZDRAVKO IKICA

*Institut za biologiju mora-Dobrota 85 330 – Kotor, Crna Gora, e-mail:acojo@ac.me

RARE CATCH OF *PETROMYZON MARINUS*, LINNAEUS, 1758, SEA LAMPREY IN BOKAKTORSKA BAY

Abstract

In the area of Boka Kotorska Bay, in place Prcanj, is found specimen of *Petromyzon marinus*, Linnaeus, 1758, Sea Lamprey. This anadromous fish species, are often used to catch on the eastern coast of the Adriatic, now very rarely because destroyed and pollution of the river where this species spawning. This is the first catch in Bokoktorska Bay, reported the Institute in the last two decades.

Key words: Boka Kotorska Bay, *Petromyzon marinus*, pollution

Kotorski ribar Željko Vujošević je 26. februara 2009. godine donio u Institut, za nje-ga nepoznatu ribu. Primjećena je od lokalnih ribara prilijepljena za kajak u Prčnju, (42° 27' N 18° 45' E) kajakaša koji je trenirao kroz kotorski zaliv. Nakon pregleda i uz pomoć ključa za određivanje vrsta, Whitehead, et al., (1989) i web portala www.fishbase, ustanovljeno je da se radi o vrsti *Petromyzon marinus*, Linnaeus, 1758, (Petromyzoni-dae), paklara morska, iz grupe kolousta, (Cyclostomata). Nakon disekcije utvrđeno je da se radi jedinki ženskog pola, sa jednom gonadom, u poodmakloj reproduktivnoj fazi. Izmjerena je totalna dužina, TL = 66 cm i težina 435 g. (Sl. 1 i 2.)

Ova vrsta naseljava istočni i zapadni Atlantik, zapadni Mediteran, (nema je u isto-čnom Mediteranu, osim u Jadranskom moru. Izraziti je parazit na mnogim vrstama riba i morskim sisarima. Andromna je vrsta, razmnožava se jednom u životu u proljeće u rijekama i potocima koji se ulivaju u more, nakon čega jedinke ugibaju, Benton, et al., (2008), Milišić, (2007), a mlade jedinke nakon određenog perioda života u rijekama, odlaze u more gdje nastavljaju sljedeće faze života.

Nekada je bila sasvim obična vrsta u istočnom Jadranu, naročito na ušćima velikih rijeka, Bojane, Neretve, Trebišnjice, Cetine. Proučavali su je Dhorat et al., (2001), Ra-

kaj, (1996), Schneider–Jacoby et al., (2005) u albanskim i crnogorskim vodama na ušću Bojane, a na ostalom dijelu istočne obale Jadrana, Holčík et al., (2004).

Slika 1. *Petromyzon marinus* iz Zaliva Boke

Slika 2. Usni region *Petromyzon marinus*

Ovaj nalaz u Bokokotorskom zalivu, predstavlja vrijedan podatak i potvrđuje da je ova vrsta, iako rijetka, još uvijek prisutna u vodama istočnog Jadrana. Veliki priliv slatke vode u akvatorij Bokokotorskog zaliva u zimskom periodu, rijekama i vruljama (podvodni izvori slatke vode), očigledno su doprinijeli da ova vrsta uđe u Zaliv u potrazi za riječnim tokovima, radi mrijesta. Nažalost, rijeke koje se ulivaju u Zaliv su kratkog toka (Škurda, Ljuta, nekoliko stotina metara), tako da mrijest najverovatnije nije moguć. Očigledno je da je jedinka kajak zamijenila za morskog sisara kao potencijalnog domaćina za njen parazitski način života. Treba napomenuti da *P. marinus* ima otrovnu krv, zbog prisustva termolabilnih toksina, tako da se nakon termičke obrade može koristiti za ljudsku ishranu. Poslednji prijavljeni ulov ove vrste na crnogorskom primorju, bio je 18. januara 1998. godine kada ju je u barskoj luci ulovio ribar Milan Vujošević.

Zahvalnica:

Autori se zahvaljuju ribaru Željku Vujoševiću na ustupljenom primjerku *P. marinus* za dalje ispitivanje. Nakon obrade, jedinka je ustupljena Zavodu za zaštitu prirode Srbije, na prepariranje i dopunu kolekcije ekspanata.

REFER ENCE

Beulaton, L., Taverny, C., and Castelnaud, G. (2008). Fishing, abundance and life history traits of the anadromous sea lamprey (*Petromyzon marinus*) in Europe, *Fisheries Research*, Vol. 9 Issue 1 : 90-101

Dhora, Dh., Beqiraj, S., Dhora, D. (2001). Report on Biodiversity of River Buna. APAWA, Kalimera, REC. Tirane:3-21.

Holčík, J., Delić, A., Kučinić, M., Bukvić, V., and Vater, M. (2004). Distribution and morphology of the sea lamprey from the Balkan coast of the Adriatic Sea. *Journal of Fish Biology*, Vol. 64, 514-527.

Milišić, N. (2007). Sva riba Jadranskog mora, Marjan tisak, 238p.

Rakaj, N. (1996). Ihtiofauna e Shqipërisë. ShBLSh. Tiranë: 38–54, 66-78.

Schneider-Jacoby, M., Sackl, P., Savelic, D., Schwarz, U., Stumberger, B., Dhora, D. (2005). Rapid assessment of the ecological value of the Bojana-Buna Delta (Albania/Montenegro). EURONATURE: 6-87.

Whitehead, P. J. P., M.-L. Bauchot, J.-C. Hureau, J. Nielsen and Tortonese, E. (Eds), (1989). Fishes of the North-eastern Atlantic and the Mediterranean. UNESCO, Richard Clay Ltd, Bungay (United Kingdom). Vols. I – III; 1473p.